herpy

PILEGIFTFRØER

Rio Madeira Poison Frog

Adelphobates quinquevittatus

Adelphobates quinquevittatus er en meget lille, lakblank sort pilegiftfrø på 14-16 mm med hvide striber og grå, grønlige eller orange ben. Den lever i regnskovens løvlag i Madeira-flodens afvandingsområde i det sydlige Amazonas og holdes kun sjældent. Der findes meget lidt viden om pasningen.

Familie: Dendrobatidae Tidligere navn: *Dendrobates quinquevittatus* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**14-16 mm** snude-kloak-længde
Levetid	**8-15 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Regnskov**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fangenskab	**Ingen** Opdrættede dyr. Vildfangne dyr kan beholde giften længe
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**45 × 45 × 45 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**24-27 °C**
Temperatur, nat	**20-24 °C**
Luftfugtighed	**70-100 %**
Vand	**Ingen vandskål**
UVB	**Valgfri**
Kost	**Små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Haletudserne bæres til vand**
Æglægning	**På jorden**
Æg pr. lægning	**4-8**
Klækning	**10-14 dage**
Larvetid	**60-90 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Alger/planter og andre haletudser**
Yngelpleje	**Bærer haletudserne**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Hele slægten Adelphobates står på CITES liste II, så international handel kræver CITES-papirer. Bed sælgeren om dokumentation for, at dyret er opdrættet i fangenskab, og gem papirerne. EU-bilaget er ikke aflæst for frøer og nævnes derfor ikke.

Om arten

Adelphobates quinquevittatus er en meget lille pilegiftfrø på 14-16 mm fra snude til kloak. Grundfarven er skinnende lakeret sort med tre hvide striber på ryggen og en i hver side. Benene er grå, grønlige eller orange med sorte pletter. Arten varierer meget lidt.

Arten blev beskrevet af Franz Steindachner i 1864 som *Dendrobates quinquevittatus*, og typelokaliteten er Salto de Jirau i Rondônia. Navnet blev i mange år brugt om flere forskellige arter fra Brasilien, Peru og Ecuador. Først en nybeskrivelse i 1990 afgrænsede arten klart, og mange ældre fund hører i virkeligheden til *Ranitomeya ventrimaculata*. Slægten *Adelphobates* blev oprettet i 2006, og søsterarten er *Adelphobates castaneoticus*.

Arten holdes kun sjældent, og der findes meget lidt viden om dens pasning. Temperament, levetid og kønsforskelle er ikke dokumenteret; levetiden i boksen er et skøn. Tallene for avl er lånt fra *Adelphobates galactonotus*.

Pilegiftfrøer danner ikke selv deres gift, men optager alkaloider fra byttedyr i naturen. Styrken hos *A. quinquevittatus* er ikke dokumenteret, og angivelsen mild er et skøn efter de nærmeste slægtninge. Opdrættede dyr, der fodres med bananfluer og springhaler, har ingen nævneværdig gift. Vask hænder før og efter kontakt med terrariet.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

Udbredelse og levested

Adelphobates quinquevittatus findes i det sydlige Amazonas-bassin i Madeira-flodens afvandingsområde i det vestlige Brasilien, i delstaterne Rondônia og Amazonas. Typelokaliteten er Salto de Jirau i Rondônia. Fund fra Peru (omkring Iquitos) og Bolivia (Pando) er usikre, og de er ikke regnet med i kortets lande. Arten findes blandt andet i Guajará-Mirim-parken i Rondônia.

Truslerne er skovrydning til landbrug, minedrift, skovbrande og vandkraftdæmninger. Arten regnes ikke som truet.

> **Oprindelig udbredelse:** Brasilien.

LEVESTED

Adelphobates quinquevittatus er dagaktiv og lever i løvlaget i fugtig lavlandsregnskov, kun sjældent højere oppe i vegetationen. Føden er først og fremmest myrer og termitter.

Klimaet i Rondônia og det sydlige Amazonas er tropisk varmt og fugtigt med en tørrere periode en del af året.

Hannerne kalder i yngletiden, mens hunnerne ikke kalder. Haletudserne klækker efter 10-14 dage og bæres enkeltvis til små vandsamlinger, fx i bromelier, træhuller og tomme paranøddeskaller, hvor de lever af insektlarver, andre haletudser og plantemateriale.

Læs mere: Opdræt af haletudser

Pasning

TERRARIET

Der findes meget lidt viden om pasningen af *Adelphobates quinquevittatus*. Arten lever i løvlaget i et varmt og fugtigt lavlandsklima. Temperatur, luftfugtighed og foder nedenfor er de værdier, der anbefales for arten, mens tallene for avl er lånt fra de nært beslægtede *Adelphobates castaneoticus* og *Adelphobates galactonotus*.

To voksne dyr kan holdes i et terrarie på mindst 45 × 45 × 45 cm. Arten er lille og lever på jorden, så gulvarealet er vigtigere end højden. Brug et levende, beplantet terrarie med drænlag, fiberdug, fugtigt substrat og et tykt løvlag, som frøerne kan gemme sig i. Giv flere skyggefulde skjul af kork, rødder og planter.

Sørg for god ventilation, og tæt alle sprækker, for frøerne er meget små. Lad terrariet køre i gang, og opbyg en bestand af springhaler og isopoder, før frøerne kommer ind. Hold ikke forskellige arter sammen, og hav et ekstra, indkørt terrarie klar til at skille dyr ad.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund

TEMPERATUR

Dagtemperaturen skal ligge på 24-27 °C, og om natten falder den 3-4 °C, til 20-24 °C. Udsvinget over året skal være lille, 1-2 °C. Det passer med lavlandsklimaet i Rondônia.

Der skal ikke være noget solpunkt og ingen varmelampe. Varme er den største fare for små frøer i lukkede terrarier, og temperaturer over omkring 28 °C er farlige. Mål temperaturen i frøernes højde, og sørg for, at terrariet kan køles om sommeren. Der er ingen vinterhvile, men terrariet holdes lidt tørrere om vinteren.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG SPRØJTNING

Luftfugtigheden skal være omkring 70-80 % midt på dagen og tæt på 100 % morgen og aften, og løvlaget og substratet skal være fugtigt hele tiden. Et regnanlæg og en forstøver på timer er det nemmeste; ellers sprøjtes en eller to gange om dagen med regnvand eller osmosevand. Sørg for ventilation, så luften ikke bliver stillestående, men lad aldrig løv og skjul udtørre: meget små frøer tørrer hurtigt ud.

Om vinteren holdes terrariet lidt tørrere. Når sprøjtningen derefter øges kraftigt, efterligner det skiftet fra tørtid til regntid og kan sætte gang i avlen.

VAND OG VANDKVALITET

En vandskål er ikke nødvendig, medmindre man vil have yngel. Frøerne får fugten fra sprøjtning og det fugtige løv. Padder optager vand og stoffer gennem huden, så brug kun regnvand eller osmosevand til sprøjtning, og undgå rengøringsmidler og sæbe i terrariet.

Til yngel kan man stille små, glatte vandbeholdere op, der ligner de vandfyldte nødder og bromelier i naturen: en kokosskal, en lille keramikkop eller en filmdåse med 2-5 cm vand. Hold vandet rent. Haletudserne æder hinanden, så hver beholder skal kun have én haletudse.

LYS OG UVB

Giv 10-12 timers lys om dagen med lysstofrør eller LED til planterne. I naturen lever arten i skyggen under skovens kroner, så lyset skal give planterne nok til at gro uden at varme terrariet op. UVB er ikke dokumenteret som nødvendigt for arten; svag UVB er valgfri. Sørg for rigeligt med skygge, så frøerne selv kan vælge.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

A. quinquevittatus lever i naturen mest af myrer og termitter. I fangenskab fodres med små bananfluer (*Drosophila melanogaster*), springhaler, mikrofårekyllinger, små voksmøllarver, sigtet engplankton og små isopoder. Frøerne er meget små, så foderdyrene skal være tilsvarende små.

Fodr hver anden til tredje dag, så mange foderdyr, som frøerne æder i løbet af et par timer, og fjern foder, der ikke er ædt. Pudr foderdyrene let med et kalktilskud og af og til med et vitamintilskud. Hold selv foderkulturer, så der altid er friske dyr. Unger fodres hver dag. Mængder er ikke dokumenteret for arten, så følg dyrenes form: en rund, men ikke fed, frø er sund.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

A. quinquevittatus er dagaktiv og lever mest i løvlaget. Temperament og territorieadfærd er ikke dokumenteret. Slægtningen *A. galactonotus* kan blive aggressiv over for artsfæller, når den bliver kønsmoden, så hold højst et par, og hav et ekstra terrarie klar.

Hannen kalder i yngletiden. Frøer bør så vidt muligt ikke håndteres: huden er tynd og følsom, og håndtering stresser dyrene. Når terrariet skal rengøres, flyttes frøerne med et rent plastikbæger i stedet for med hånden. Vask altid hænder før og efter.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønsforskelle og alder ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret for arten. Kun hannen kalder, så et kaldende dyr er en han, og et dyr, der lægger æg, er en hun. Hos slægtningen *A. castaneoticus* er hunnerne lidt større, og kønsmodenheden indtræder efter 5-7 måneder. Køb flere dyr, så chancen for at få begge køn stiger.

PARRING

Parringen er ikke beskrevet i detaljer. Hannerne kalder til hunnerne i yngletiden. En lidt tørrere periode om vinteren efterfulgt af kraftig sprøjtning kan sætte gang i avlen; gå aldrig så langt, at frøerne udtørrer. Avl i fangenskab er sjælden og ikke nærmere beskrevet.

ÆG OG HALETUDSER

Hunnen lægger æggene på løv på jorden. Antallet pr. lægning er ikke dokumenteret; boksens 4-8 æg er lånt fra *A. galactonotus*. Efter klækningen bæres haletudserne enkeltvis til små vandsamlinger, i naturen i bromelier, træhuller og paranøddeskaller. Angivelserne af, hvem der bærer dem, svinger mellem hunnen og begge forældre; hos *A. castaneoticus* er det hannen, som også vogter æggene.

Haletudserne lever af insektlarver, andre haletudser og plantemateriale, så hver haletudse skal have sin egen beholder. Fodr med fiskefoder, myggelarver og alger. Vandet skal være rent og have samme temperatur som terrariet.

METAMORFOSE

Haletudserne klækker efter 10-14 dage. Larvetiden er ikke dokumenteret; boksens 60-90 dage er lånt fra *A. galactonotus*. Når forbenene kommer frem, skal haletudsen have lavt vand og nem adgang til land via et skråt stykke kork eller bark. Flyt den til et fugtigt, indkørt opdrætsterrarie, når halen er næsten opsuget.

OPDRÆT AF UNGER

De nyforvandlede unger er meget små. Hold dem i et lille, indkørt terrarie med fugtigt løv og mange skjul. De skal have springhaler og tager efter omkring en uge også de mindste bananfluer. Fodr hver dag, og giv tilskud af kalk og vitaminer få gange om ugen. Vækst og tidspunkt for omplacering er ikke dokumenteret for arten. Hold ungerne adskilt fra voksne, indtil de er næsten udvoksede.

Sundhed og typiske fejl

Der er ikke dokumenteret en sygdomsliste for arten, så pasningen følger det, der gælder pilegiftfrøer i almindelighed. De vigtigste faldgruber er:

- Overophedning. Temperaturer over omkring 28 °C er farlige. Mål temperaturen i frøernes højde.
- For tørt terrarie. Meget små frøer tørrer hurtigt ud. Sprøjt dagligt, og hold løvlaget fugtigt.
- Mangel på kalk og vitaminer. Pudr foderdyr fra kulturer med et tilskud.
- Stress og aggression. Skil dyr ad ved jagt og brydning.
- Dårligt vand og urene redskaber. Brug rene redskaber, og skift vand i yngelbeholdere ofte.

Kontakt en dyrlæge med forstand på padder, hvis en frø holder op med at æde, taber sig, sidder sløv eller har sår eller misfarvet hud. Hold nyindkøbte dyr adskilt i 30-45 dage.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.